ตัวแปรที่สัมพันธ์กับการยอมรับเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนการสอน ของอาจารย์สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย

นางสาวสุธิภา แสนทอน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาโสตทัศนศึกษา ภาควิชาโสตทัศนศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2540

ISBN 974-638-932-7

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I17933474

VARIABLES RELATED TO THE ADOPTION OF THE INTERNET NETWORK FOR THE INSTRUCTION OF PUBLIC UNIVERSITY FACULTY MEMBERS UNDER THE JURISDICTION OF THE MINISTRY OF UNIVERSITY AFFAIRS

Miss Sutipa Santorn

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Audio-Visual Communications
Department of Audio-Visual Education
Graduate School
Chulalongkorn University
Acadamic Year 1997

ISBN 974-638-932-7

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ตัวแปรที่สัมพันธ์กับการยอมรับเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนการสอน ของอาจารย์สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย

โดย นางสาวสุธิภา แสนทอน

ภาควิชา โสตทัศนศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรจรีย์ ณ ตะกั่วทุ่ง

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ศุภวัฒน์ ชุติวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ สมเชาว์ เนตรประเสริฐ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรจรีย์ ณ ตะกั่วทุ่ง)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประศักดิ์ หอมสนิท)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.วิชุดา รัตนเพียร)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร. ถนอมพร เลาหจรัสแสง)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสีเขียวนี้เพียงแผ่นเดียว

สุธิภา แสนทอน : ตัวแปรที่สัมพันธ์กับการยอมรับเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนการสอนของอาจารย์สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย (VARIABLES RELATED TO THE ADOPTION OF THE INTERNET NETWORK FOR THE INSTRUCTION OF PUBLIC UNIVERSITY FACULTY MEMBERS UNDER THE JURISDICTION OF THE MINISTRY OF UNIVERSITY AFFAIRS) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.อรจรีย์ ณ ตะกั่วทุ่ง, 110 หน้า ISBN 974-638-932-7

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาระดับการยอมรับเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของอาจารย์สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย (2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการยอมรับเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของอาจารย์สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย กับตัวแปร 5 ด้าน คือ สถานภาพของอาจารย์ผู้สอน ด้านสภาพสังคมของมหาวิทยาลัย การสนับสนุนของผู้บริหารมหาวิทยาลัย การแสวงหาความรู้ และการรับรู้คุณลักษณะและระบบการใช้งานของเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และ (3) ศึกษาตัวแปรที่ร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของการยอมรับเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของอาจารย์สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย กลุ่มตัวอย่างเป็นอาจารย์ที่ใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 335 คน

ผลการวิจัยพบว่า

1. อาจารย์สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย มีการยอมรับเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนการสอนในระดับมาก

2. ในการหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรกับการยอมรับเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนการสอน พบตัวแปรที่มีค่าความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 27 ตัว 5 อันดับแรก ได้แก่ (1) การใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนการสอนมีความคุ้มค่า (2) เครือข่ายอินเทอร์เน็ตมีประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอน (3) เครือข่ายอินเทอร์เน็ตมีความสะดวกในการนำมาใช้เพื่อการเรียนการสอน (4) เครือข่ายอินเทอร์เน็ตสามารถสืบค้นข้อมูลต่าง ๆ เพื่อการเรียนการสอนของท่านได้ไม่จำกัด (5) การใช้บริการสืบค้นข้อมูล World Wide Web

3. ในการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเพิ่มตัวแปรเป็นขั้น (Stepwise Method) พบตัวแปรที่มีค่าสัมประสิทธิ์การทำนายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 9 ตัว ที่ร่วมกันอธิบายความแปรปรวนได้ เท่ากับ 62.47% ได้แก่ (1) การใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนการสอนมีความคุ้มค่า (2) เครือข่ายอินเทอร์เน็ตมีความสะดวกในการนำมาใช้เพื่อการเรียนการสอน (3) การใช้บริการสืบค้นข้อมูล World Wide Web (4) ผู้บริหารระดับคณะสนับสนุนด้านงบประมาณในการจัดซื้ออุปกรณ์ติดตั้งเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (5) เครือข่ายอินเทอร์เน็ตมีประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอน (6) การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองด้วยการอ่านหนังสือตำรา (7) เครือข่ายอินเทอร์เน็ตสามารถใช้ติดต่อสื่อสารได้ทุกแห่ง (8) เครือข่ายอินเทอร์เน็ตเป็นนวัตกรรมที่ใช้ได้ง่ายไม่ยุ่งยาก ซับซ้อน (9) การใช้บริการไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์

ภาควิชา โสตทัศนศึกษา ลายมือชื่อนิสิต .....

สาขาวิชา โสตทัศนศึกษา ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....

ปีการศึกษา 2540 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม -

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสีเขียวนี้เพียงแผ่นเดียว

3972150027 : MAJOR AUDIO-VISUAL COMMUNICATIONS

KEY WORD : VARIABLES/ADOPTION OF THE INTERNET NETWORK/PUBLIC UNIVERSITY FACULTY MEMBERS

SUTIPA SANTORN : VARIABLES RELATED TO THE ADOPTION OF THE INTERNET NETWORK FOR THE INSTRUCTION OF PUBLIC UNIVERSITY FACULTY MEMBERS UNDER THE JURISDICTION OF THE MINISTRY OF UNIVERSITY AFFAIRS. THESIS ADVISOR : ASST. PROF.ONJAREE NATAKUATOONG, Ph.D. 110 pp. ISBN 974-638-932-7

The purposes of this research were (1) to study the adoption of the Internet Network for instruction of public university faculty members under the jurisdiction of the Ministry of University Affairs (2) to study the relationships between the adoption of the Internet Network for instruction of public university faculty members under the jurisdiction of the Ministry of University Affairs and five major selected variables: teacher status, university society, administrator support, acquisition of knowledge and perception of characteristics and systems of the Internet Network and (3) to identify predictor variables in the adoption of the Internet Network. The samples were 335 public university faculty members under the jurisdiction of the Ministry of University Affairs who have used the Internet Network.

The findings revealed that :

1. The public university faculty members under the jurisdiction of the Ministry of University Affairs adopted the Internet Network in high level.

2. There were statistically significant positive relationship at .01 level between the adoption of Internet Network for instruction and 27 selected variables. The first five variables were (1) the benefit of the Internet Network for instruction (2) the usefulness of the Internet Network for instructional development (3) the convenience in using the Internet Network for instruction (4) the unlimited information searching for instruction and (5) the use of World Wide Web.

3. In stepwise multiple regression analysis at .01 level there were nine predictor variables together were able to account for 62.47% of the varience. They were : (1) the benefit of the Internet Network for instruction (2) the convenience of using the Internet Network for instruction (3) the use of World Wide Web (4) administrators at faculty level supported budget in setting up the Internet Network (5) the usefulness of using the Internet Network for instructional development (6) self-study about the Internet Network from books or texts (7) the Internet Network could be linked to all computer networks (8) the Internet Network was usable innovation and (9) the use of E - Mail.

ภาควิชา โสตทัศนศึกษา ลายมือชื่อนิสิต .....

สาขาวิชา โสตทัศนศึกษา ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....

ปีการศึกษา 2540 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรจรีย์ ณ ตะกั่วทุ่ง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้ให้คำปรึกษาและแนะนำแนวทางรวมทั้งแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องต่าง ๆ ในการวิจัยด้วยความเอาใจใส่เสมอมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์สมเชาว์ เนตรประเสริฐ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ซึ่งประกอบด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประศักดิ์ หอมสนิท อาจารย์ ดร. วิชุดา รัตนเพียร และอาจารย์ ดร.ณอมพร เลาหจรัสแสง ที่กรุณาให้คำแนะนำ แก้ไขข้อบกพร่อง ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณาให้คำแนะนำเพื่อแก้ไขเครื่องมือในการวิจัย

ขอขอบคุณเพื่อนปีการศึกษา 2539 ทุกคน พี่ ๆ และน้อง ๆ ภาควิชาโสตทัศนศึกษา คุณเจษฎาพร เมธีพิทักษ์ธรรม ที่ให้กำลังใจและให้ความช่วยเหลืองาน ๆ ในทุก ๆ ด้านให้สำเร็จลงด้วยดี

ท้ายที่สุดผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ ที่เลี้ยงดูด้วยความเอาใจใส่ ให้ความรักและกำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา และขอขอบคุณคุณปรีชา นาครัตน์ที่ให้ความรักและกำลังใจพร้อมทั้งช่วยเหลือและสนับสนุนผู้วิจัยในทุก ๆ เรื่องด้วยดีตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา

สุธิภา แสนทอน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย..... ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ..... จ
กิตติกรรมประกาศ..... ฉ
สารบัญ..... ช
สารบัญตาราง..... ฌ
บทที่
1. บทนำ..... 1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา..... 1
1.2 วัตถุประสงค์ในการวิจัย..... 8
1.3 ขอบเขตของการวิจัย..... 9
1.4 ข้อตกลงเบื้องต้น..... 10
1.5 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย..... 11
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ..... 12
2. วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง..... 13
2.1 ความหมายของเครือข่ายอินเทอร์เน็ต..... 14
2.2 จุดเริ่มต้นของเครือข่ายอินเทอร์เน็ต..... 16
2.3 เครือข่ายอินเทอร์เน็ตในประเทศไทย..... 18
2.4 บริการในเครือข่ายอินเทอร์เน็ต..... 20
2.5 รูปแบบของการใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษา..... 22
2.6 ประโยชน์เครือข่ายอินเทอร์เน็ตด้านการศึกษา..... 25
2.7 ความหมายของนวัตกรรม..... 27
2.8 การยอมรับนวัตกรรม..... 28
2.9 คุณสมบัติและลักษณะของนวัตกรรมที่มีผลต่อการยอมรับ..... 30
2.10 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 31
3. วิธีดำเนินการวิจัย..... 38
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง..... 38
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 39

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ หน้า

3.3 วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 41

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล..... 47

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล..... 48

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 51

5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ..... 82

5.1 สรุปผลการวิจัย..... 83

5.2 อภิปรายผล..... 86

5.3 ข้อเสนอแนะ..... 92

รายการอ้างอิง..... 94

ภาคผนวก..... 98

ก. รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ..... 99

ข. รายชื่อคณะวิชา..... 100

ค. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 101

ประวัติผู้วิจัย..... 110

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1 หน้า

1 แสดงจำนวนประชากรที่ทำการวิจัยจำแนกตามสถาบันการศึกษา..... 39

2 แสดงกรอบทฤษฎีและงานวิจัยที่ใช้ในการสร้างเครื่องมือ..... 41

3 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัว..... 52

4 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับตัวแปรด้าน
กาแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง..... 55

5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปร
ด้านสภาพสังคมของมหาวิทยาลัย..... 57

6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปร
ด้านการสนับสนุนของผู้บริหาร..... 58

7 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปร
ด้านการรับรู้คุณลักษณะและระบบการใช้งานเครือข่ายอินเทอร์เน็ต..... 60

8 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการยอมรับ
เครือข่ายอินเทอร์เน็ต..... 62

9 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวทำนายกับตัวทำนาย
และตัวทำนายกับตัวเกณฑ์ในตัวแปรทั้ง 5 ด้านของอาจารย์..... 69

10 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ ค่าสัมประสิทธิ์การทำนาย
ค่าเอฟ ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยและค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน..... 80

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย